

pavel.tuleja@fvp.slu.cz

Ústav veřejné správy a sociální politiky

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

ÚVOD DO TEORIE PRACOVNÍHO TRHU

TEORIE PRACOVNÍHO TRHU

CÍL TEMATICKÉHO CELKU

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- poskytnout hluboké porozumění teoretickým přístupům k pracovním trhům,
- vysvětlit mikro a makroekonomické souvislosti pracovního trhu,
- představit pohled tří neoklasické ekonomie, nové klasické makroekonomie a neokeynesiánství na problematiku trhu práce.

KLÍČOVÁ SLOVA

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- neokeynesiánství,
- neoklasická ekonomie,
- nová klasická makroekonomie,
- práce,
- toky na trhu práce,
- trh práce

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **práce:** jakýkoliv druh fyzické nebo duševní činnosti člověka s jejíž pomocí jsou produkovány statky a služby,
- **trh práce:** místo, v němž se střetává poptávka po práci ze strany potenciálních zaměstnavatelů s nabídkou práce, již představují jednotlivci ucházející se o zaměstnání, přičemž předmětem koupě a prodeje nejsou jednotlivé osoby, ale jejich pracovní síla,
- **vnitřní trh práce:** místo, v němž se setkává poptávka po práci ze strany firem a nabídkou práce tvořenou stávajícími firemními zaměstnanci,
- **vnější trh práce:** místo, kde dochází k interakci mezi poptávkou po práci ze strany firem a nabídkou práce představovanou jednotlivci, kteří mohou okamžitě či ve velmi krátké době nastoupit na nová pracovní místa,
- **primární sektor trhu práce:** trhem s „dobrymi“ pracovními místy, jež se vyznačují vysokou mzdou, štědrými zaměstnaneckými požitky, dobrými vyhlídkami na budoucí kariéru a v neposlední řadě také dlouhodobou pracovní jistotou.
- **sekundární sektor trhu práce:** trh se „špatnými“ pracovními místy, pro něž je charakteristická nízká mzda, malá atraktivita a minimální pracovní jistota.

TOKY NA TRHU PRÁCE

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **toky na trhu práce:** popisují přesuny osob, k nimž v ekonomice dochází mezi jednotlivými kategoriemi obyvatel příslušné země..
- **rovnováha na trhu práce:** dosažena, když reálná mzdová sazba vyrovnává poptávané a nabízené množství práce.
- **dobrovolná nezaměstnanost:** stav, v němž se nacházejí lidé, kteří při rovnovážné reálné mzdové sazbě nechtějí pracovat.
- **nedobrovolná nezaměstnanost:** stav, v němž jsou pracovníci ochotni při dané reálné mzdové sazbě pracovat, ale nemohou najít zaměstnání.

NEOKLASICKÁ EKONOMIE A TRH PRÁCE

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **neoklasická ekonomie:** vývojový proud, který ovládl ekonomickou teorii zejména v poslední třetině 19. století (předkeynesiánský neoklasicismus) a jenž zaznamenal významné oživení v 50. letech minulého století (znovu oživený neoklasicismus v podání monetarismu, nové klasické makroekonomie, teorie veřejné volby či ekonomie strany nabídky),
- neschopnost vysvětlit důvody existence vysoké nezaměstnanosti v době recese,
- A. C. Pigou → pomalé tempo přizpůsobování reálné mzdy.

NOVÁ KLASICKÁ MAKROEKONOMIE A TRH PRÁCE

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-1661/2022

- **nová klasická makroekonomie:** konzervativně orientovaný směr ekonomického myšlení, který se do popředí zájmu ekonomů dostal na přelomu 70. a 80. let 20. století a k jehož základním stavebním kamenům řadíme především předpoklad dokonalé elasticity cen a hypotézu racionálních očekávání..
- **Friedmanův model mylného vnímání cenové úrovně účastníky:** pracovníci dočasně nesprávně vnímají cenovou úroveň → špatná interpretace pohybu nominální a reálné mzdy,
- **Lucasova křivka krátkodobé agregátní nabídky:** nabídka práce i nabídka statků a služeb odráží optimální chování subjektů, které se na příslušném trhu na straně nabídky pohybují → dočasné nahrazení volného času,
- **teorie reálného hospodářského cyklu:** cyklické pohyby ekonomiky jsou vyvolány změnami nabídkové strany ekonomiky → mezičasová substituce práce.

NEOKEYNESIÁNSTVÍ A TRH PRÁCE

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- **neokeynesiánství:** vývojový proud keynesiánské ekonomie, který byl rozvíjen především ve Spojených státech Amerických, přičemž jeho hlavním cílem byla syntéza keynesiánské a neoklasické ekonomie,
- **nepružnost mezd:**
 - dlouhodobé pracovní dohody,
 - insideři a outsideři na trhu práce,
 - implicitní pracovní (mzdové dohody),
- **model efektivních mezd:** vysvětlit, proč v případě existence nedobrovolné nezaměstnanosti firmy nesnižují mzdy,
- **model ekonomického cyklu:** vysvětluje, jak se ekonomika postupně přizpůsobuje změnám, k nimž dochází na straně agregátní poptávky a jak se v rámci tohoto procesu pohybuje trh práce z bodu krátkodobé rovnováhy do bodu rovnováhy dlouhodobé.

SHRNUTÍ TEMATICKÉHO CELKU

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- zaměřuje se na základní teoretické přístupy k problematice pracovních trhů,
- definuje klíčové pojmy spojené s teoriemi pracovního trhu,
- věnuje pozornost nejen mikroekonomický, ale také makroekonomickým souvislostem pracovního trhu,
- rozebírá pohledy neoklasické ekonomie, nové klasická makroekonomie a neokeynesiánské ekonomie na trh práce,
- podrobně rozebírá každý z těchto teoretických přístupů, a to včetně jejich klíčových konceptů a modelů.

SEZNAM UVEDENÝCH POJMŮ

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- ekonomicky aktivní obyvatelstvo,
- ekonomicky neaktivní obyvatelstvo,
- Friedmanův model mylného vnímání cenové úrovně účastníků,
- hypotéza dvojího trhu práce,
- Lucasova křivka krátkodobé agregátní nabídky založená na očekávané míře inflace,
- mezičasová substituce práce,
- míra participace,
- míra účasti,
- míra získání zaměstnání,
- míra ztráty zaměstnání,
- model efektivních mezd,
- model ekonomického cyklu,
- neokeynesiánství,
- neoklasická ekonomie,

- nezaměstnaní,
- nová klasická makroekonomie,
- Pigou, A. C.,
- práce,
- teorie reálného hospodářského cyklu,
- toky na trhu práce,
- trh práce,
- trh práce primárního sektoru,
- trh práce sekundárního sektoru,
- vnější trh práce,
- vnitřní trh práce,
- zaměstnaní,
- zdroje cenové a mzdové rigidity.

SEZNAM KONTROLNÍCH OTÁZEK

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

- Definujte klíčové pojmy spojené s trhem práce.
- Jaký je rozdíl mezi vnitřním a vnějším trhem práce?
- Jak definujeme trh práce primárního sektoru a trh práce sekundárního sektoru?
- Jaké ekonomické teorie hrají v současné době prim při analýze pracovního trhu?
- Vyjmenujte klíčové koncepty nové klasické makroekonomie?
- Jaké jsou klíčové modely nové keynesiánské ekonomie?
- Vysvětlete teorii reálného hospodářského cyklu?

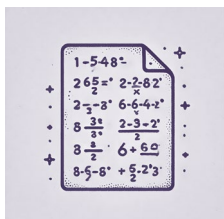

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

CVIČNÉ PŘÍKLADY

Příklad

- **Příklad:** Vysvětlete rozdíl mezi vnitřním a vnějším trhem práce.
- **Řešení:** Vnitřní trh práce je místem, kde dochází k interakci mezi poptávkou po práci ze strany firem a nabídkou práce tvořenou stávajícími firemními zaměstnanci. Naopak vnější trh práce je místem, kde dochází k interakci mezi poptávkou po práci ze strany firem a nabídkou práce představovanou jednotlivci, kteří mohou okamžitě či ve velmi krátké době nastoupit na nová pracovní místa.

pavel.tuleja@fvp.slu.cz

Ústav veřejné správy a sociální politiky

Název projektu	NPO SU – Transformace formy a způsobu vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě
Registrační číslo projektu	NPO_SU_MSMT-16611/2022

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

DĚKUJI ZA POZORNOST.

ÚVOD DO TEORIE PRACOVNÍHO TRHU